

คำนำ

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตที่ก้าวหน้าในสังคม เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับประเทศชาติ ประเทศใดจะเจริญมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการศึกษาของประเทศนั้น เพราะการศึกษามีส่วนช่วยในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ดังนั้น การศึกษาจึงนับเป็นปัจจัยอันสำคัญยิ่งที่จะทำให้การพัฒนาประเทศดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว และการจะจัดการศึกษาให้ดำเนินไปได้อย่างดีนั้น นอกจากจะต้องมีการวางหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของสังคมภายในประเทศแล้ว การเรียนการสอนภายในโรงเรียนยังนับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งอีกด้วย เพราะการจัดสภาพการเรียนการสอนที่ลึกลับคือการจัดให้ผู้เรียนมีประสบการณ์รอบด้าน และมีความเจริญงอกงาม ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมนั่นเอง

ในเรื่องการเรียนการสอน บุคลิกภาพเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จหรือไม่ เพราะเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า บุคลิกภาพมีอิทธิพลครอบคลุมกิจกรรมของมนุษย์ Adler และ Sullivan¹ ก็ได้เห็นว่า การศึกษาเรื่องทางบุคลิกภาพจะช่วยให้เข้าใจหรือคาดคะเนพฤติกรรมในอนาคตของบุคคลได้ บุคคลใดจะมีลักษณะบุคลิกภาพหรือมีพฤติกรรมอย่างไรในอนาคต ย่อมมีผลสืบเนื่องมาจากบุคลิกภาพในปัจจุบันของบุคคลนั้น นั่นคือ บุคลิกภาพในวัยเด็กย่อมมีผลต่อเนื่องไปสู่บุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่ วัยที่สำคัญหรือถือเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตก็คือ วัยรุ่น Hurlock² กล่าวว่า

---

¹Calvin S. Hall and Gardner Lindzey, Theories of Personality (New York : John Wiley and Sons, Inc., 1967), pp. 116 - 127, pp. 134 - 155.

²Elizabeth B. Hurlock, Adolescent Development (New York : McGraw-Hill Company, Inc., 1946), p. 3.

วัยรุ่น เป็นวัยแห่งการปรับตัว เป็นวัยแห่งปัญหา และเป็นวัยที่มีความเครียดทางอารมณ์
 ดังนั้น ถ้าครูได้ศึกษาและมีความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนักเรียนวัยรุ่น
 ที่ตนสอนแล้ว ก็จะสามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนได้
 ง่ายขึ้น สิ่งใดที่เป็นปัญหาก็จะช่วยเหลือป้องกัน และแก้ไขได้ทันที่ นอกจากนี้ประ-
 โยชน์ที่ได้จากการศึกษาบุคลิกภาพของนักเรียนวัยรุ่นอีกประการหนึ่งก็คือ ความเข้าใจ
 ในเรื่องบุคลิกภาพดังกล่าว จะช่วยให้ครูสามารถแนะนำนักเรียนในการเลือกแขนงวิชา
 เรียนให้เหมาะสมในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคม หรือเป็นหลักประกอบการพิจารณา
 เลือกอาชีพให้เข้ากับลักษณะเฉพาะของนักเรียนแต่ละคนได้ด้วย

บุคลิกภาพ เป็นคำที่ได้ยินคุ้นหู และใช้กันอยู่เสมอ แต่จะให้คำจำกัดความ
 ให้แน่ชัดลงไปได้ยากที่สุดคำหนึ่ง อย่างไรก็ตาม นักจิตวิทยาหลายท่านได้พยายามศึกษา
 และให้ความหมายของคำว่า บุคลิกภาพ ไว้ต่าง ๆ กัน เช่น Allport³ ให้ความหมาย
 ไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นหมวดหมู่ของระบบทางจิตที่มีพลังในตัวบุคคล เป็นตัวกำหนดการ
 ปรับตัว ตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล Hilgard⁴ กล่าวว่า บุคลิกภาพคือแบบแห่งลักษณะ
 ของบุคคลและวิธีการแสดงออก ซึ่งกำหนดการปรับตัว ตามแบบฉบับของแต่ละบุคคล
 ส่วน Jung⁵ ถือว่าบุคลิกภาพแบ่งออกได้เป็น 2 มิติ (Dimension) คือ มิติที่มักแยกตัว
 เมื่อเกิดความกดดันทางอารมณ์หรือที่เรียกว่าการเก็บตัว (Introversion) และมิติที่

³Hall and Lindzey, Op.cit., pp. 8-9.

⁴Ernest R. Hilgard and Richard C. Alkinson, Introduc-
 tion to Psychology (4th. ed; New York: Harcourt, Brace and World,
 Inc., 1967), p. 462.

⁵Hall and Lindzey, Op. cit., pp. 89-91.

ชอบเข้าสังคมและชอบมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เรียกว่าการแสดงออก(Extroversion) นอกจากนี้ Flores⁶ กล่าวว่า บุคลิกภาพคือคุณลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลอันได้แก่ลักษณะทางกาย ทางสติปัญญา ทางกำลังใจ ทางสังคม และทางอารมณ์ และ Noll⁷ ได้ให้ความหมายไว้ว่า บุคลิกภาพคือคุณลักษณะในตัวบุคคลที่บุคคลอื่นสามารถตัดสินได้ว่าเขาเป็นอย่างไร ซึ่งรวมถึงผลรวมของอุปนิสัยและพฤติกรรม ได้แก่ สติปัญญา ความรู้ ทัศนคติ ความสนใจ และปฏิกิริยาต่าง ๆ ที่แสดงตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม จากความคิดเห็นของนักจิตวิทยาเหล่านี้อาจสรุปได้ว่า บุคลิกภาพคือทุกสิ่งทุกอย่างที่ประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคล ซึ่งได้แก่ลักษณะทางกาย สติปัญญา อารมณ์ ทัศนคติ และความสนใจ ความเชื่อ ค่านิยม ความต้องการ ความวิตกกังวล การยอมรับตนเองและผู้อื่น การปรับตัว การเก็บตัว และการแสดงออก เป็นต้น

ดังนั้นการศึกษาเรื่องบุคลิกภาพจึงเป็นเรื่องที่มีขอบข่ายของการศึกษาได้อย่างกว้างขวางและหลายด้าน แล้วแต่ว่าผู้วิจัยจะสนใจศึกษาในด้านใด สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษามุขลักษณะในด้านที่เกี่ยวข้องกับลักษณะ 4 ด้านคือ ลักษณะการยอมรับตนเองและผู้อื่น ความวิตกกังวล การเก็บตัว การแสดงออก และความต้องการ ทั้งนี้ เพราะลักษณะทั้ง 4 ด้านดังกล่าวนี้ มีความสำคัญต่อสภาพการเรียน การสอนอย่างยิ่ง กล่าวคือ ครูจะจัดหรือดำเนินการสอนให้ เป็นไปด้วยดีอย่างไรเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับว่า ครูสามารถเข้าใจพฤติกรรมหรือลักษณะบุคลิกภาพเหล่านี้ของนักเรียนได้ดีและมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้มีความคิดเห็นและข้อสรุปจากผลการวิจัยของนักจิตวิทยาสนับสนุนข้อเท็จจริงนี้ไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะได้ยกมากล่าวเป็นแต่ละลักษณะ ดังต่อไปนี้

⁶Tomas W. Flores, Fundamental in Tests and Measurement (Manila : Abiva Publishing House, 1960), p. 128.

⁷Victor H. Noll, Introduction to Educational Measurement (Boston : Houghton Mifflin Company, 1957), p. 277.

เกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพในด้านการยอมรับตนเองและผู้อื่นนั้น Rogers⁸ เห็นว่าเป็นแก่นของบุคลิกภาพ เป็นสภาพภายในที่ถ้าใครสามารถทำความเข้าใจได้ก็จะ เป็นแนวทางนำไปสู่ความเข้าใจในพฤติกรรมของแต่ละบุคคล นั่นก็ถ้าครูสามารถเข้าใจ พฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่แสดงออกได้อย่างดีแล้ว ก็จะสามารถสนองตอบพฤติกรรม ต่าง ๆ ของเด็กที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ปัญหาในด้านการเรียนการสอน หรือการ ปกครองก็จะลดน้อยลง หรืออาจไม่เกิดขึ้นเลยก็ได้

ในเรื่องความวิตกกังวล Lindgren⁹ ให้ความเห็นว่า ความวิตกกังวลเป็นส่วนสำคัญของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และ Stien¹⁰ กล่าวว่าความวิตกกังวลเป็นศูนย์กลางของปัญหา เกี่ยวกับการเรียนรู้พฤติกรรม การวิเคราะห์ และการรักษาทางจิต นักเรียน ที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมโดยยอมจะเกิดมีปัญหาทางพฤติกรรมขึ้น และปัญหา ทางพฤติกรรมที่ได้รับความสนใจมากที่สุดก็คือ ปัญหาอันเนื่องมาจากการปรับอารมณ์ไม่ได้ ทั้งนี้ Frandsen¹¹ กล่าวว่าไม่ว่านักเรียนจะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะใดก็ตาม นักเรียนที่มีปัญหาทางอารมณ์จะมีความวิตกกังวลอยู่เสมอ ฉะนั้น ถ้าครูมีโอกาสรู้ว่า นักเรียนวัยรุ่นในความรู้สึกมีความวิตกกังวลหรือไม่ ในเรื่องใด และมากน้อยเพียงใด ก็จะสามารถค้นหาสาเหตุและช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำที่ตักเตือนนักเรียนวัยรุ่นเหล่านั้นได้

⁸Carl Rogers and Rosalind F. Diamond, Psychotherapy and Personality Change (Chicago : The University of Chicago Press, 1954), p. 132.

⁹Henry C. Lindgren, Educational Psychology in Classroom (Modern Asia Edition; Tokyo: Charles E. Tuttle Company, 1950), p. 150.

¹⁰Maurice R. Stien and Others, Identity and Anxiety (Toronto : Collier-MacMillan Company, Ltd., 1967), p. 128.

¹¹Arden N. Frandsen, Educational Psychology (Tokyo : Kogakusha Company, Ltd., 1961), p. 410.

สำหรับลักษณะบุคลิกภาพในด้านการเก็บตัว-แสดงออกนั้น Jung¹² ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การเก็บตัวและการแสดงออกมีอิทธิพลต่อการปรับตัวเป็นอย่างมาก เพราะถ้าบุคคลมีลักษณะใดลักษณะหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียวหรือมากเกินไป ไม่พอเหมาะกันแล้ว บุคคลนั้นย่อมประสบกับปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และอาจกลายเป็นโรคจิตไปได้ ในที่สุด ความสำเร็จ ครูผู้สอนและครูแนะแนวในฐานะที่มีความรับผิดชอบในการเตรียมและสร้างเสริมแบบแผนพฤติกรรมตลอดจนส่งเสริมความรู้และความสามารถให้แก่เด็กเรียน เพื่อให้เขาเหล่านั้นสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงควรศึกษาและมีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการเก็บตัว และการแสดงออกของนักเรียนที่ตนสอนไว้ด้วย ทั้งนี้ ก็เพื่อที่จะได้สามารถจัดสภาพการเรียน การสอน และเตรียมนักเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมนั่นเอง

ลดความต้องการซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพนั้น ก็นับเป็นตัวจักรสำคัญยิ่งในการก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เพราะความต้องการทำหน้าที่เป็นแรงขับ เป็นตัวกำหนดทิศทางแห่งความคิด และการกระทำของมนุษย์¹³ ถ้าปราศจากความต้องการแล้ว พฤติกรรมทุกอย่างก็อาจไม่เกิดขึ้น¹⁴ ดังนั้นทางหนึ่งที่จะช่วยให้ครูเข้าใจและสามารถทำนายพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นได้ก็คือ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะแห่งความต้องการของนักเรียนวัยรุ่นเหล่านั้นนั่นเอง อนึ่ง นอกจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนวัยรุ่นนี้ จะเป็นประโยชน์ในการตีความหมายและทำนายพฤติกรรมแล้ว

¹² ประมวล คีตติมสัน, ทฤษฎีจิตวิทยาว่าด้วยบุคลิกภาพ (พระนคร: โรงพิมพ์ศิริกิตต์, 2511), หน้า 79-80.

¹³ Fred Mackinney, Counseling for Personal Adjustment (Boston : Houghton Mifflin Company, 1958), p. 53.

¹⁴ Jesse E. Gordon, Personality and Behavior (New York : The MacMillan Company, 1963), p. 33.

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้จะช่วยให้ครูสามารถจัดสภาพการเรียนการสอน และประสบการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนให้สนองความต้องการของเด็กได้ทั่วๆ ไป ทั้งนี้ เพราะหลักจิตวิทยาวิกรม กล่าวไว้ว่า "ถ้ายังมีความต้องการที่ไม่ได้รับการสนองที่พึงพอใจเหลืออยู่มากเท่าใด โอกาสที่เด็กวิกรมจะมีความสุขก็ยิ่งน้อยลงเท่านั้น"¹⁵ ด้วยเหตุที่ความต้องการของเด็กวิกรมมีความสำคัญดังกล่าว นักจิตวิทยาและนักการศึกษา ผู้ซึ่งพยายามศึกษาพื้นฐานทางจิตวิทยาของโปรแกรมการศึกษา จึงได้กำหนดให้ความต้องการของเด็กและเด็กวิกรมเป็นพื้นฐานในการเลือกประสบการณ์ ตลอดจนเนื้อหาวิชาที่จะจัดเข้าในหลักสูตร หลักสูตรที่คำนึงถึงความต้องการของเด็กเป็นสำคัญนั้น ความต้องการและวัตถุประสงค์ของการศึกษาจะเป็นสิ่งเดียวกันนั่นเอง วัตถุประสงค์ประการแรกของการศึกษาคือ เพื่อสนองความต้องการของเด็ก ฉะนั้น ครูผู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดประสบการณ์ในโรงเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับความต้องการของเด็ก เป็นพื้นฐานในการกำหนดว่า ประสบการณ์ชนิดใดในโรงเรียนที่เป็นที่พึงปรารถนาของเด็ก¹⁶

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาลักษณะบุคลิกภาพดังกล่าวแล้ว และจากการสำรวจการวิจัยต่าง ๆ ในประเทศไทยได้พบว่า ยังมีเคยมีผู้ใดศึกษาเรื่องเกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวิกรมมาก่อนเลย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกทำการศึกษาเพื่อหาเกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวิกรม เพราะเห็นว่าเกณฑ์ปกติจะเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาของไทยเป็นอย่างยิ่งดังต่อไปนี้คือ

¹⁵Hurlock, Op. cit., p. 21.

¹⁶Morris L. Bigge and Maurice P. Hunt, Psychological Foundations of Education (New York : Harper & Row, 1968), pp. 230-231.

1. เกณฑ์ปกติที่ใดจะแสดงถึงลักษณะเฉลี่ยของบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสังกัดกรมการฝึกหัดครู ใน จังหวัดพระนคร
2. เกณฑ์ปกติจะสามารถ ปรากฏความแตกต่างของลักษณะบุคลิกภาพของเด็ก วัยรุ่นชายและหญิง
3. เกณฑ์ปกติสามารถได้เป็นแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพ ของเด็กวัยรุ่นรายบุคคลได้
4. เกณฑ์ปกติที่ใดจะสามารถประมาณลักษณะบุคลิกภาพของกลุ่มเด็กวัยรุ่น โดย ที่ผลการสำรวจนักเรียนในแต่ละช่วงอายุสามารถนำไปประ เปรียบกับ เกณฑ์ปกติทั่ว ๆ ไป (National norms) หรือ เกณฑ์ปกติเฉพาะ (Local norms)
5. เกณฑ์ปกติจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับครู นักจิตวิทยาการศึกษา ผู้ บริหารการศึกษา และผู้แนะแนว ที่จะนำเอาผลที่ได้มีไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การ บริหารโรงเรียน การวางแผนปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะ บุคลิกภาพและเป็นเครื่องมือประกอบการวินิจฉัยและปรับปรุงแก้ไขเด็กเป็นรายบุคคล

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อหาเกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี้ และกรมการฝึกหัดครูในจังหวัดพระนคร
2. เพื่อแสดงภาคตัดขวางของคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นชายในแต่ละช่วงอายุ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐานของเด็กวัยรุ่นชายทุกช่วงอายุ และภาคตัดขวางของคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นหญิงในแต่ละช่วงอายุ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของคะแนนมาตรฐานของเด็กวัยรุ่นหญิงทุกช่วงอายุในด้านต่อไปนี้
  - 2.1 บุคลิกภาพทั่วไป
  - 2.2 การยอมรับตนเองและการยอมรับผู้อื่น
  - 2.3 ความวิตกกังวล
  - 2.4 การเก็บตัวและการแสดงออก
  - 2.5 ความตองการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งที่จะหา เกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทย ในจังหวัดพระนคร โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. โรงเรียนที่ใช้ในการศึกษานี้จำกัดเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี้ และกรมการฝึกหัดครู ในจังหวัดพระนคร ที่มีชั้นเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 โรงเรียน คือ

- 1.1 โรงเรียนมัธยมสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรื
  - 1.2 โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน สังกัดกรมการฝึกหัดครู
  - 1.3 โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา สังกัดกรมการฝึกหัดครู
2. ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 13 ปีบริบูรณ์ถึง 17 ปี 11 เดือน คือผู้ที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2500 ถึง พ.ศ. 2496 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนดังกล่าวข้างตน
3. ลักษณะบุคลิกภาพที่ศึกษาครั้งนี้ หมายถึงเฉพาะลักษณะบุคลิกภาพในด้านต่อไปนี้
    - 3.1 บุคลิกภาพทั่วไป ซึ่งสำรวจด้วยแบบสำรวจบุคลิกภาพทั่วไป ซึ่งคัดแปลงมาจาก California Psychological Inventory (CPI) ของ Harrison G. Gough.
    - 3.2 การยอมรับตนเองและการยอมรับผู้อื่นซึ่งวัดด้วยแบบสอบถามที่คัดแปลงมาจากแบบสอบถาม Acceptance of Self and Others (ASO) ของ E. Berger
    - 3.3 ความวิตกกังวลซึ่งวัดด้วยแบบสอบถามความวิตกกังวล (AI-E) ของ นายชงชัย ชิวปรีชา
    - 3.4 การเก็บตัวและการแสดงออกซึ่งวัดด้วยแบบสอบถามการเก็บตัวและการแสดงออก (AI-E) ของนายชงชัย ชิวปรีชา
    - 3.5 ความต้องการ ซึ่งวัดด้วยแบบสำรวจซึ่งคัดแปลงมาจาก Edwards Personal Preference Schedule (EPPS) ของ Allen L. Edwards.
  4. การศึกษาเฉพาะบุคคลในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึงการหาคะแนนมาตรฐานของลักษณะบุคลิกภาพที่ได้จากแบบสำรวจดังกล่าวข้างต้น โดยใช้อายุเป็นเกณฑ์

ข้อสมมติเบื้องต้น

ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า

1. โรงเรียนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นตัวแทนของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และกรมการฝึกหัดครู
2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นตัวแทนที่ดีที่สุดของประชากรทั้งหมด เพราะประชากรทุกคนมีโอกาสได้รับเลือกเท่า ๆ กัน
3. ตัวอย่างประชากรทุกคนทำแบบสำรวจด้วยตนเองโดยไม่ปรึกษากัน
4. แบบสำรวจทุกชุดที่ใช้เป็นแบบสำรวจที่สามารถวัดลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทยได้จริงและไม่มีผลความลำเอียงทางความเคร่งขรึม สังคม และวัฒนธรรม

คำจำกัดความ

บุคลิกภาพ หมายถึงลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะโดยทั่วไป หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ที่วัดด้วยแบบสำรวจที่แปลและดัดแปลงมาจากแบบสำรวจ California Psychological Inventory (CPI) ของ Harrison G. Gough ได้แก่ ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Capacity for status) การวางตนในสังคม (Social presence) การยอมรับตนเอง (Self-acceptance) ความรู้สึกว่าคุณเองมีความเป็นอยู่ดี (Sense of well-being) ความรับผิดชอบ (Responsibility) การควบคุมตนเอง (Self-control) ความอดทน (Tolerance) การสร้างความประทับใจในแก๊งค์ (Good impression) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Communality) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากการทำตามผู้อื่น (Achievement via conformity) สัมฤทธิ์ผลที่เกิดจากความเป็นตัวของตัวเอง (Achievement via independence) ประสิทธิภาพทางสมอง (Intellectual efficiency) ความยืดหยุ่นได้ (Flexibility) และความมีลักษณะของหญิง (Femininity)

2. การยอมรับตนเองและผู้อื่น หมายถึงลักษณะที่วัดได้โดยแบบสอบถามซึ่ง
 คัดแปลงมาจากแบบสอบถาม Acceptance of Self and Others (ASO) ของ E. Berger
 โดยมีความหมายของแต่ละลักษณะดังนี้

2.1 การยอมรับตนเอง หมายถึงการที่บุคคลสามารถและเต็มใจยอมรับ
 ลักษณะที่ตน เป็นอยู่หลังจากที่ได้พิจารณาตนเองแล้ว

2.2 การยอมรับผู้อื่น หมายถึงการที่บุคคลสามารถและเต็มใจยอมรับ
 ลักษณะต่าง ๆ ของผู้อื่น

3. ความวิตกกังวล หมายถึง สภาวะที่บุคคลเกิดความกลัวในสิ่งไม่ว่าที่คิดว่า
 จะบังเกิดขึ้น หรือกลัวในสิ่งที่ตนทำไปแล้ว และคิดว่าไม่ถูกต้อง ซึ่งวัดได้โดยแบบ
 สอบถามความวิตกกังวล (AI-E) ของนายธงชัย จิวปรีชา

4. การเก็บตัวและการแสดงออก หมายถึงลักษณะที่วัดได้โดยแบบสอบถาม
 การเก็บตัวและการแสดงออก (AI-E) ของนายธงชัย จิวปรีชา โดยมีความหมาย
 ของแต่ละลักษณะดังนี้

4.1 การเก็บตัว หมายถึงลักษณะของบุคคลที่ช่างคิด ไม่ชอบเข้าสังคม
 ซาเป็น ชอบใช้คำสั่ง เียง ใ้ร้ายแก่ผู้อื่น ก้าวร้าว สนใจในวงแคบ เก็บกด ซื่อสัตย์
 และมองโลกในแง่ร้าย

4.2 การแสดงออก หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับ
 การเก็บตัว อันได้แก่ลักษณะของบุคคลที่รักสนุก ชอบเข้าสังคม สนใจในวงกว้าง กล้า
 หาดู และมองโลกในแง่ดี

5. ความต้องการ หมายถึงความต้องการทางจิต (Psychological Needs)
 ที่วัดได้โดยแบบสำรวจความต้องการซึ่งแปลและคัดแปลงมาจาก Edwards Personal
 Preference Schedule (EPPS) ของ Allen L. Edwards อันประกอบด้วยความ
 ต้องการ 15 ประเภท คือ ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Achievement) ความต้องการ
 ยกย่อง (Deference) ความต้องการเป็นระเบียบ (Order) ความต้องการแสดงออก
 (Exhibition) ความต้องการปกครองตนเอง (Autonomy) ความต้องการผูกไมตรีกับ

5. เด็กวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 17 ปี หมายถึงนักเรียนชายและหญิงที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 17 ปีบริบูรณ์ถึง 17 ปี 11 เดือน และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนสาธิตฯ หมายถึงโรงเรียนมัธยมสาธิตฯ สังกัดสำนักงานกษัตริย์มนตรี และกรมการฝึกหัดครู ในจังหวัดพระนคร ซึ่งมีนักเรียนชายและนักเรียนหญิงตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 อันหมายเฉพาะโรงเรียนต่อไปนี้ คือ

1. โรงเรียนมัธยมสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานกษัตริย์มนตรี
2. โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน สังกัดกรมการฝึกหัดครู
3. โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา สังกัดกรมการฝึกหัดครู

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ผลการวิจัยลักษณะบุคลิกภาพที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ อาจคลาดเคลื่อนบ้างเล็กน้อย เนื่องจากเด็กบางคนไม่อยู่ในสภาพพร้อมที่จะตอบ เช่น เด็กไม่สบาย นอกจากนี้ยังอาจเนื่องมาจากสาเหตุอื่น อันได้แก่ความแตกต่างของเวลาและสถานที่ที่ทำการทดสอบของเด็กแต่ละโรงเรียน